

PRISTUPNA MOLITVA

U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen.

Gospodine, polazimo ovim križnim putom spominjući se, s poštovanjem, svih križnih putova naše povijesti, po svim krajevima zemlje Hrvatske, imajući na pameti riječi mučenika i blaženika, pastira Crkve, kardinala Alojzija Stepinca:

O kako se gorko varaju oni koji drže kormilo naroda i država u rukama, a gaze pravdu na svakom koraku! Zar će možda izbjeći Tebi, za koga stoji pisano: "Vladat ćeš nad njima gvozdenom šibom i razbiti ih kao sud lončarov". Gospode, daj da nitko ne smetne s uma da Tvome sudu ne može izbjeći. Neka se toga sjete moćni i jaki i nose u duši svijest odgovornosti Tebi, sucu svega svijeta. Neka se sjete oholi i neka se ponize pred Tobom, dok je vremena, da ih ne poniziš Ti, za koga stoji pisano "da ponizuje grešnike do zemlje". Neka se sjete nepravedno poniženi i progonjeni i budu strpljivi jer će doći dan, kad ćeš ti dati "svakome prema putovima njegovim i prema plodu djela njegovih."

/Blaženi Alojzije Stepinac, V. nedjelja korizme, 1942./

Da ni jedna kap prolivene krvi na križnim putovima domovine naše, ne bude uzalud prolivena – pogledaj na nas i smiluj nam se, Gospodine!

Oče naš... Zdravo Marijo... Pokoj vječni...

- Smiluj se nama, Gospodine!
- Smiluj se nama!

*Stala plačuć tužna Mati,
gledala je kako pati
Sin joj na križ uzdignut.*

ili: *Puna tuge Majka staše
blizu križa te plakaše
na svog Sina gledajuć.*

*Od žalosti Majko sveta,
rane Sina tvog propeta,
nek' mi budu u srcu!*

ISUS OSUĐEN NA SMRT

- Klanjamo ti se, Kriste i blagoslivljamo tebe!
- Jer si svojim svetim križem svijet otkupio!

Iz *Evandjelja po Mateju* (Mt 27, 22-26)

Kaže im Pilat: "Što dakle da učinim s Isusom koji se zove Krist?" Oni će: "Neka se razapne." A on upita: "A što je zla učinio?" Vikahu još jače: "Neka se razapne!" Kada Pilat vidje da ništa ne koristi, nego da biva sve veći metež, uzme vodu i opere ruke pred svjetinom govoreći: "Nevin sam od krvi ove! Vi se pazite". Sav narod nato odvrati: "Krv njegova na nas i na djecu našu!" Tada im pusti Barabu, a Isusa preda da se razapne.

Iz *Suze za Bleiburg* (str. 168)

Je li to pakao u kojemu plešu gospodari zločina?

Gdje su anđeli da spasu sve te nevine ljude, ubijene bez ikakva razloga?

*Krv je mučenika sjeme pravednika,
iz njihove krvi ljiljani cvjetaju,
i ako se jedno skupa s drugim združi,
takovi narodi nikad ne prestaju!*

*Oj zemljo Hrvatska, krvlju natopljena,
kuda tvoje krvi potoci uviru?
Hoćeš li se ikad, suzam ' oškropljena,
otkupiti grijehu, dovinuti miru,
žrtvom hekatomba, ratnih paljenica,
dok sinovi tvoji po svim bojištima
za probitke tuđe nevinini umiru!*

*Kad iz zemlje ove, krvlju natopljene,
nikne bujno, bijelo nevinosti cvijeće,
kroza sve oluje, sudbe nesmiljene,
ni naroda našeg nikad nestat neće!*

*Mila zemljo naša, draga nam Hrvatska,
krvlju natopljena, suzam zalivena...
Mila zemljo naša, zemljo Hrvatska!*

!Ante Škopalj, Teci, Jadro, teci!!

Gospodine Isuse, osuđeni pravedniče!
Ponovo se otvara veliki ples smrti!
Gospodari svijeta opet obznanjuju,
po tko zna koji put u ljudskoj povijesti,
svojim ljudskim sudom, u ime prava,
smrtnu presudu jednom narodu!

Pod maskama prividne pravednosti, u ime naroda,
čak demokratski (i ti si tako osuđen – izvikan od mase!)
po ljudskom zakonu predani smo u ruke zločinaca
koji će nad nama iskaliti sav svoj okrutni bijes!

Evangelje svjedoči si u Getsemaniju rekao Judi:
Prijatelju, zar poljupcem izdaješ Sina čovječjega?
I ovim se livadama razlijeva Judin poljubac,
taj grozni zalog prijateljstva Pilata i Heroda,
čija okrutnost nema mjere i neće se zaustaviti
na bičevanju i izrugivanju nego će ići sve do smrti!

Suci ovoga svijeta oprat će ruke, okrenuti glavu
i produžiti za svojim poslovima.
Ali, krv naša zalog je istinskoga života!
Iz naše krvi niknut će nova budućnost,
koju gospodari ovoga svijeta nikad neće pojmiti!

***Poradi svih nevinih osuđenika naše povijesti, od Petra Zrinskog i
Krstje Frankopana do Alojzija Stepinca, od Bleiburga do den Haaga –
pogledaj na nas, i smiluj nam se, Gospodine!***

Oče naš... Zdravo Marijo... Pokoj vječni...

- Smiluj se nama, Gospodine!
- Smiluj se nama!

*Dušom njenom razboljenom,
rastuženom, ražaljenom,
prolazio mač je ljut!*

*Koje duše čemernosti
puna jada i žalosti
mač preoštri prostrijeli.*

Od žalosti...

ISUS PRIMA NA SE KRIŽ

- Klanjamo ti se, Kriste i blagoslivljamo tebe!
- Jer si svojim svetim križem svijet otkupio!

Iz *Evandelja po Mateju* (Mt 27,27-31)

Onda vojnici upraviteljevi uvedoše Isusa u dvor upraviteljev i skupiše oko njega cijelu četvu. Svukoše ga pa zaogrnuše skrletnim plaštem. Spletoše zatim vijenac od trnja i staviše mu na glavu, a tako i trsku u desnicu. Prigibajući pred njim koljena izrugivahu ga: "Zdravo, kralju židovski!" Onda pljujući po njemu, uzimahu trsku i udarahu da njome po glavi. Pošto ga izrugашe, svukoše mu plašt, obukoše mu njegove haljine pa ga odvedoše da ga razapnu.

Iz *Suza za Bleiburg* (str. 140)

Nisam tada ni slutio da će me smrt, mnogo smrti, čekati u Bleiburgu!

*Ja domovinu imam; tek u srcu je nosim, / I brda joj i dol;
Gdje raj da ovaj prostrem, uzalud svijet prosim, / I... gutam svoju bol!
I sve što po njoj gazi, po mojem srcu pleše, / Njen rug je i moj rug;
Mom otkinuše biću sve njojzi što uzeše, / I ne vraćaju dug.
Ja nosim boštvo ovo - ko zapis čudotvorni, / Ko žića zadnji dah;
I da mi ono pane pod nokat sverazorni, / Ja past ću utoma.
... Kroz požar, koji suklja da oprži mi krila, / Ja obraz pronijeh njen;
Na svojem srcu grijem već klonula joj bila / I ljubim njenu sjen.
I kralje iznijeh njene i velike joj bane, / Svih pradjedova prah,
Nepogažene gore i šaren-đulistane / I morske vile dah.
... Ja domovinu imam; tek u grud sam je skrio / I bježat moram svijet;
U vijencu mojih sanja već sve je pogazio, / Al' ovaj nije cvijet...
Slobode koji nema taj o slobodi sanja, / Ah, ponajljepši san;
I moja žedna duša tim sankom joj se klanja / I pozdravlja joj dan.
... Te kad mi jednom s dušom po svemiru se krene, / Zaorit ću ko grom:
O, gledajte ju divnu, vi zvijezde udivljene, / To moj je, moj je dom!*

/Silvije Strahimir Kranjčević, Moj dom/

Gospodine, ovaj preteški križ, poput usuda,
gotovo neizbježno čeka da ga navale na nas!
A tko je od nas uopće svjestan što znači križ?
Kad nam ga naprte na ramena, od toga trena
križ postaje naša sudbina i naše zajedništvo.
Naša ljubav preoblikovana u križ – križ našega naroda
sada gori plamenom neugasivim!

Isuse, nitko ti nije skinuo ni oduzeo križ,
i on je zauvijek tvoj, križ tvoje smrti, križ spasenja!
I nama, od ovoga trena, nitko neće oduzeti križ!
Znamo da slijedi razapinjanje i smrt
koju će mnogi od nas dočekati kao izbavljenje!

Mržnja teše križ ubijajući živo drvo,
a neugasiva ljubav to isto drvo oživljava
kako bi donijelo stotruki plod,
iz svake žilice, iz svake kapi soka,
iz svakoga zelenog lista, na kojem suza blista.

Primajući s mukom križ na hrvatska ramena
dok se svom težinom urezuje u živo tkivo,
poslušaj kako osuđenik bez imena,
u društvu osuđene bezimene braće,
s tvojim imenom na usnama, uzdiše:

***Po svome svetome križu, i po svim križevima, usađenim u temelj našega
zajedništva - pogledaj na nas, i smiluj nam se, Gospodine!***

Oče naš... Zdravo Marijo... Pokoj vječni...

- Smiluj se nama, Gospodine!
- Smiluj se nama!

*O koliko uciviljena,
bješe ona uzvišena,
Majka Sina jedinog!*

*Ah, koliko rastužena
bješe tada preblašena
Majka Sina jedinog!*

Od žalosti...

ISUS PADA PRVI PUT POD KRIŽEM

- Klanjamo ti se, Kriste i blagoslivljamo tebe!
- Jer si svojim svetim križem svijet otkupio!

Iz *Knjige proroka Izaije* (Iz 53, 4-6)

A on je naše bolesti ponio, naše je boli na se uzeo, dok smo mi držali da ga Bog bije i ponižava. Za naše grijehе probodoše njega, za opačine naše njega satriješe. Na njega pade kazna – radi našeg mira, njegove nas rane iscijeliše. Poput ovaca mi smo lutali, svaki je svojim putom hodio. A Gospodin je svalio na nj bezakonje sviju nas.

Iz *Suza za Bleiburg* (str. 168)

Na putu kojim smo išli, dočekivali su nas seljaci sa štapovima i vilama vičući: hajmo tući bandu. Ja i danas osjećam bolna mjesta po tijelu kuda su me tukli, ali me tjerala i držala jedino volja: naprijed, naprijed...

*Beskrajni Bože, što na plavom svodu
zlatu i srebro noćnih zvijezda pališ,
čuješ li gdje ti na prljavu podu
leleče ljutu molbu shrvan mališ?*

...

*Ako te grudi i te oči bistre,
treba da kljunom svirep jastreb kljuje,
i da me memla, ili bitka istre,
neka! o neka! samo Bog da čuje!*

...

*A kada spane ova crna ljaga
i radost zblaži svelo lice Krista,
blažena bit će otkupljena vlaga
i kužna plijesan zasjati će čista.*

*Znam da ću dotle ostati bez glasa
i da će grobom biti mračna jama,
no zbog tog svetog, zbog tog slavnog časa
blagosiljem te s ovim verigama. ...*

/Tin Ujević, Molitva iz tamnice/

Blagoslivljamo te Gospodine, bez glasa,
shrvani i u verigama, dok pobjednici viču:
Rasnite ih! Rasnite! Uklonite ih s lica zemlje!
Oduzeli su nam sve i natovarili križ boli i patnje!

Tebe su, Gospodine, biljegovali križem!
I na nas su udarili biljeg: postali smo banda!
U svijet će poslati priču o zločincima,
za koje i nije nikakva šteta
što su uklonjeni s lica ovoga svijeta.

A mi smo samo sanjali san da će doći dan,
kada sloboda više neće biti pusti san!
Nažalost, naš san nedosanjan opet je izdan
od lažnih vođa koji pobjegoše,
od lažnih osloboditelja koji progone,
od lažnih pobjednika koji usmrćuju.

Natovaren nam je biljeg prokletstva
pod kojim jedan po jedan padamo.
Čini se kao da kopnimo, da nas nestaje!
Ali, taj biljeg vjere, nade i ljubavi,
sveti je biljeg konačnog sakramenta,
posljednjeg pomazanja krvlju mučeništva.

Da što prije dođe dan, kad će biljeg tvoga križa osvanuti nad bezimenim grobovima našim – pogledaj na nas i smiluj nam se, Gospodine!

Oče naš... Zdravo Marijo... Pokoj vječni...

- Smiluj se nama, Gospodine!
- Smiluj se nama!

*Bol bolova sve to ljući,
blaga Mati gledajući
muke slavnog Čeda svog!*

*Koja sva se rastapaše
od žalosti kad gledaše
smrtne Sinka bolesti.*

Od žalosti...

ISUS SUSREĆE SVOJU SVETU MAJKU

- Klanjamo ti se, Kriste i blagoslivljamo tebe!
- Jer si svojim svetim križem svijet otkupio!

Iz *Evandjelja po Luki* (Lk 2, 34-35.51)

Šimun reče Mariji, Majci njegovoj: "Ovaj je evo postavljen na propast i uzdignuće mnogima u Izraelu i za znak osporavan – a i tebi će samoj mač probosti dušu – da se razotkriju namisli mnogih srdaca". A Majka je njegova brižno čuvala sve ove uspomene u svom srcu.

Iz *Suza za Bleiburg* (str. 102)

Ljudi koji su nam donosili hranu plakali su, vidjevši tu patnju iz kolone. Zapamtio sam oči tih ljudi i žalost koja im se vidjela u očima!

*Zdrava si, Marije, zdrav, žilju pribili,
ki u parsi krije tvoj Sinak premili;
na grišne se smili, puna si milosti,
duša k tebi cvili, čuvaj nas žalosti.*

*Da nam tvoj Sin prosti, moli ga, Kraljice
sunčene svitlosti, prisvitla Danice;
Božja Nevistice u Trojstvu Božjemu,
dobra Odvitnice pri Sinku tvojemu.*

*Uzdahu mojemu priklon uši tvoje,
u grihu mojemu gdi cvilim, Gospoje;
neka sarce moje vazda želi k tebi,
gdino sveti stoje da najdem stan sebi.*

/Marko Marulić, Divici Mariji/

Nitko se od nas nije oprostio s majkom,
nije majku posljednji put pozdravio ni zagrlio,
ali svi ustrajno šaptom vapimo: Majko moja!

Majko, blago tebi što ne čuješ moje vapaje,
i ne gledaš muke moje, jer bi ti srce puklo!
Iščekivati ćeš danima, mjesecima, godinama,
moj povratak – ali ja ti neću doći!
Susrest ćemo se tek s one, Božje strane,
na pravednoj strani – strani istine i života!

Isuse, tebi je bio dopušten posljednji zagrljaj,
a nama nije dopušteno ni to!
Ni oprostajno pismo, ni posljednja riječ!
Dok padam s nogu zamišljam, majko, tvoj lik,
tvoje oči, i ruke, i suze, i uzdisaje ...

Da, znam, svakoga me dana preporučuješ Majci
koja je Sina svoga Jedinog dopratila do Golgote,
onoj koju nam je Spasitelj ostavio za Majku.
Zato sada, iz dubine duše i iz ove tame zla,
u zajedništvu s tobom, molim se njoj, Bezgrešnoj:

Sveta Marijo, Majko Božja, moli za mene,
i za sve nas osuđenike, nevoljnike i grešnike,
sada i na skorašnjem času smrti naše. Amen.

***Dok u suzama nemoćnih majki uz naš križni put tražimo utjehu one
koja nas je rodila – pogledaj na nas i smiluj se, Gospodine!***

Oče naš... Zdravo Marijo... Pokoj vječni...

- Smiluj se nama, Gospodine!
- Smiluj se nama!

*Koji čovjek ne bi plako,
Majku Božju videć tako,
u tjeskobi tolikoj!*

*A tko ne bi proplakao
kad bi Majku ugledao
u tolikoj gorkosti.*

Od žalosti...

ŠIMUN CIRENAC POMAŽE ISUSU NOSITI KRIŽ

- Klanjamo ti se, Kriste i blagoslivljamo tebe!
- Jer si svojim svetim križem svijet otkupio!

Iz *Evandjelja po Mateju* (Mt 27,32; 16,24)

Izlazeći nađu nekog čovjeka Cirenca, imenom Šimuna, i prisile ga da mu ponese križ. (...) Isus reče svojim učenicima: "Hoće li tko za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka uzme svoj križ i neke ide za mnom".

Iz *Ljudi moga vremena* (str. 151)

Ljudi su bacali hranu s prozora, a onoga, koga su uhvatili da to radi, odmah su otjerali u logor, to jest s nama u kolonu. Vidio sam da su doveli neku djecu i oni su zarobljenike u koloni tukli motkama i koječim drugim vičući: ti si koljač!

*Moja je soba tako jadno mala
Ja ne bih u njoj izdržati mog'o,
Da mi oči ne sanjaju budne.
Al' ne ropćem. Sudbini velim: hvala;
Jer mojoj bijedi čudan sjaj je dala,
I moje patnje nisu uzaludne.*

...

*O Hrvatska, o moja domovino,
Ti moja bajko, ti moja davnino!
Ti porobljeni, oteti mi kraju!
Gle, jadni dezertar ti daje dar,
Bogatiji no kraljevi ga daju
I sav je ljubav, pobuna i žar.*

...

*Što mi je plaća? Mržnja gmizavaca
Što svoje blato lijepe o moj glas.
Al' ja pred licem roda stojim vedar.
Za hljeb slobode prilažem svoj klas.
Zar nije zlatan, i bogat, i jedar?*

/Dobriša Cesarić, Trubač sa Seine/

Jutros je prošao na bijelom konju
i prignuo se nad grupom zarobljenika.
Među njima je bio i don Jozo.
Rekao je vojnicima: *Ove vodite za mnom!*
Otišli su na drugu stranu,
ne tamo odakle se čulo štektanje mitraljeza.
Dok su odlazili, doviknuli smo im
da ponesu pozdrave našima...

Što je s njima? Jesu li spašeni?
I tko je bio taj momak na bijelom konju,
koji se odazivao na ime Franjo,
dok je stiskao kut usana, kao od straha
da i nehotice ne otkrije veliku tajnu!

Jesi li to ti, Gospodine, providio Cirenca
mojoj braći na križnome putu?
I hoće li taj Šimun na bijelom konju
jednoga dana otvoriti usta i progovoriti:
ono što svi nosimo u srcu:
Sve za Hrvatsku – Hrvatsku ni za što?

***Da nas milost tvojega providjenja prati u presudnim danima života i
povijesti naše – pogledaj na nas i smiluj nam se, Gospodine!***

Oče naš... Zdravo Marijo... Pokoj vječni...

- Smiluj se nama, Gospodine!
- Smiluj se nama!

*Tko protužit neće s Čistom,
kada vidi gdje za Kristom
razdire se srce njoj!*

*Zarad grijeha puka svoga
vida Sinka preslavnoga
oštrim bičem podložna.*

Od žalosti...

VERONIKA PRUŽA ISUSU RUBAC

- Klanjamo ti se, Kriste i blagoslivljamo tebe!
- Jer si svojim svetim križem svijet otkupio!

Iz *Knjige Psalama* (Ps 27,8-9)

Moje mi srce govori: Traži lice njegovo! Da, lice tvoje, Gospodine, ja tražim. Ne skrivaj lica svoga od mene. Ne odbij u gnjevu slugu svoga! Ti, Pomoći moja, nemoj me odbaciti! I ne ostavi me, Bože, spasitelju moj!

Iz *Ljudi moga vremena* (str. 160)

Jednoj ženi stražar je naredio da prestane davati taj kruh, no ona i dalje daje. On na to poviče da će pucati, no ona je i dalje pružala kruh. Partizan zaista skine pušku s ramena i pucao joj je među noge. Žena ga mirno pogleda i kaže: Ja imam tri sina u vojsci, tko zna, možda neka druga mama radi to isto za moje sinove. Ovo su sad moji sinovi. Samo pucaj, ja znam da sam dobro postupila. Partizan više nije pucao a ona je i dalje dijelila kruh.

*Ima jedna mala gospa Marija,
Što sve mi draža biva što je starija.
Jer ona me je prvog trudno rodila,
Za ručicu me slabu prva vodila.*

*Prva me na ovom svijetu volila,
Prva se za mene Bogu molila,
Kupala me suzom, Bog joj platio,
Anđeo joj suzom suzu vratio,*

*Dojila me mlijekom svoje ljubavi,
Učila me ovaj jezik ubavi,
Kojim ću i onda slatko tepati,
Kada ću za plotom možda krepati.*

*Samo tebe volim, draga nacijo,
Samo tebi služim, oj, Kroacijo,
Što si duša, jezik, majka, a ne znamen,
Za te živim, samo za te, amen!*

/Antun Gustav Matoš, Gospa Marija/

Tko može uopće oslikati sav ovaj jad?
Svaki udarac, svaku osudu, svaku osobu?
Tko može uopće podnijeti sve ovo trpljenje?
Samo srce! Samo neizmijerna sućut! Samo ljubav!

Slikaju nas, snimaju nas za svjedočanstvo svoje zloće,
a gdje je prava naša slika?
I hoće li je itko ikada vidjeti?
Hoće li se objelodaniti ovaj patnički lik
onako kako se lik Spasiteljev otisnuo
na rupcu što mu ga je dobacila jedna žena,
Veronika, uz njegov križni put?

Nepoznata moja Veroniko,
ženo koja si uz križni put neznanog patnika
ostavila kantu svježe vode,
koja si mi dobacila komad kukuruznog kruha,
Bog te blagoslovio!
Bog blagoslovio tvoje ruke i tvoje suzne oči,
tvoju duboku ljubav i neustrašivu vjeru!

Blagoslovljena ženo, dopusti da te zamolim još samo jedno:
ne daj da ti nikad ovaj lik
što ti se kroz suzne oči usjekao u pamet,
iz srca izbrišu oni što lažima istinu prekrajuju.

Da poput Krista s rupca Veronikina slika naše patnje ostane za svjedočanstvo i opomenu – pogledaj na nas i smiluj nam se, Gospodine!

Oče naš... Zdravo Marijo... Pokoj vječni...

- Smiluj se nama, Gospodine!
- Smiluj se nama!

*Zarad grijeha svoga puka
gleda njega usred muka,
i gdje bičem bijen bi!*

*Vidi Sinka ljubljenoga
ostavljena od svakoga
gdje umiruć izdahnu.*

Od žalosti...

ISUS PADA DRUGI PUT POD KRIŽEM

- Klanjamo ti se, Kriste i blagoslivljamo tebe!
- Jer si svojim svetim križem svijet otkupio!

Iz *Knjige proroka Izaije* (Iz 53,2-3)

Ne bijaše na njem ljepote ni sjaja da bismo se u nj zagledali, ni ljupkosti da bi nam se svidio. Prezren bijaše, odbačen od ljudi, čovjek boli, vičan patnjama, od kog svatko lice otklanja, prezren bijaše, odvrnut.

Iz *Suza za Bleiburg* (str. 188; 243)

Gdje smo zastali pasli smo travu kao stoka. Vodu smo pili iz lokava na cesti koja se zadržala u udubljenjima što su ih napravili konji svojim kopitima... Ljudi su hodali na koljenjima i laktovima. S tabana i dlanova visila im je koža.

*Četvorica jednog vode
Jednog gone četvorica*

*Četvorica mrka lica
Preko vode preko žica*

*I od ića i od pića
I od ruha i od kruha*

*Kroz živice kroz ižice
Zbog svobode od slobode*

*I od hiže i od greba
I od zemlje i od neba*

*Četvorica jednog vode
Jednog vode četvorica*

*Četvorica jednog broji
Četiri se jednog boji*

/Mak Dizdar, Zapis o petorici/

Strah! Da, smrtni strah uselio se u duše naše!
Ali, zapravo, tko se ovdje, na križnom putu, koga boji?
Onaj na nogama boji se onoga na koljenima!
Naoružani se boji posve bespomoćnoga!
Moć se boji nemoći, sila se boji krotkosti.
Svemoćna laž boji se gole istine!
Odatle sva mržnja, odatle sva okrutnost. Odatle smrt.

A onaj koji je Istina reče: *Istina će vas osloboditi!*
Da, baš ova Istina, prezrena, svezana u bodljikavu žicu,
u četveroredovima vođena pod oružjem,
zatvorena u logore i osuđena na sramotnu smrt,
Istina prikovana na tlo u mucu i nemoći,
Istina koja nastavlja koračati križnim putovima.
Ta istina je snaga prave slobode!

Mnogi su već skončali.
Mnogi su na pragu posljednjeg izdisaja.
Malo tko će od nas preostati,
ali Istina će ostati i neće doći na manje.
Svemogućí, mi, bez ruha i bez kruha,
molimo te: pošalji, kroz sve žice i živice
bijelu golubicu da na jarbol Zvonimirove lađe
donese maslinovu granu tvoga svetog mira.

***Da ne odustanemo od Istine ni kad nas progone, kako bismo ostali
sjeme života i slobode – pogledaj na nas i smiluj se nama Gospodine!***

Oče naš... Zdravo Marijo... Pokoj vječni...

- Smiluj se nama, Gospodine!
- Smiluj se nama!

*Gleda svoga milog Sina,
ostavljenog sred gorčina,
gdje se s dušom odijeli!*

*Ah, preslatka naša Mati
daj i meni proplakati
gorko s tobom zajedno.*

Od žalosti...

ISUS TJEŠI JERUZALEMSKE ŽENE

- Klanjamo ti se, Kriste i blagoslivljamo tebe!
- Jer si svojim svetim križem svijet otkupio!

Iz **Evangelja po Luki** (Lk 23, 28-31)

Isus se okrenu prema njima pa im reče: “Kćeri Jeruzalemske, ne plačite nada mnom, nego plačite nad sobom i nad djecom svojom. Jer evo idu dani kad će se govoriti: ‘Blago nerotkinjama, utrobama koje ne rodiše i prsima koje ne dojiše’. Tad će početi govoriti gorama: ‘Padnite na nas!’ i bregovima: ‘Pokrijte nas!’ Jer ako se tako postupa sa zelenim stablom, što li će biti sa suhim?

Iz **Ljudi moga vremena** (str. 122)

Nailazim i vidim: čovjek sjedi u jarku naslonjen na rub jarka. Prilazi mu jedan partizan, upire pištolj u čelo i viče: diži se! Ovaj se pokušava dignuti, ali klizne nazad, na što mu ovaj partizan hladnokrvno ispali metak u čelo... Cijelim putom kako smo dalje prolazili, žene su ostavljale kante s vodom uza sam rub ceste, a kruh su bacale preko kapija prema koloni u pokretu. A ona koja se usudila prići koloni dobila je batina.

*Pismo moja hrli tamo
di anđela mog je dom,
u krilo se spusti djevi
koja sniva slatki san.*

*Ti joj reci da je jubin
cilin žaron srca svog:
Oj ti dušo moje duše,
oj ti srce srca mog!*

*Kada dođu duge noći,
pismo moja budi s njom,
kano glasnik u samoći
i ljubavne čežnje zvon.*

*Ti joj reci da u srcu
samo njezin čuvan lik:
Oj ti dušo moje duše
čuvao te dobri Bog!*

/Narodna/

Žene naše, daleko i krišom, plaču nad nama,
plaču i nad sobom i nad djecom našom!
Znaju da ih čekaju dani straha i muke,
bijede i svakovrsnoga proganjanja.
Mnogi će kušat pobjeći daleko u svijet,
ali i dalje će sanjati dom i domovinu.
A mnogi će i naš križni put nastaviti...
Bože, što li će biti od obitelji naših?
Što li će biti od sitne djece naše,
što od naših očeva i majki, braće i sestara,
koji će biti obilježeni biljegom s ovoga puta!?
Samo – progonitelji naši ne znaju
da je biljeg s križnoga puta biljeg spasenja!

Nismo mogli ni pomisliti kakva okrutnost
može ući u srce žene kad izda ljubav
i dopusti da se u njoj nastani Zlo!
Evo, skojevke plešu oko nas,
kao Herodova kći na materin nagovor,
tražeći na pladnju glavu Pravednika!
Posrćući pod udarcima, molim za tebe,
ljubljeni družice života moga,
da u snazi one zakletve pred oltarom,
u srcu svojemu čistim sačuvaš
sveti biljeg vječne ljubavi!

***Da se ljubav na koju smo se zakleli, u dobru i zlu, u sve dane života
našega, nikad ne utrne – pogledaj na nas i smiluj nam se, Gospodine!***

Oče naš... Zdravo Marijo... Pokoj vječni...

- Smiluj se nama, Gospodine!
- Smiluj se nama!

*Vrelo milja, slatka Mati,
bol mi gorku osjećati
daj, da s tobom procvilim!*

*Daj mi neka srce moje
Boga ljubi kao tvoje
i da njemu ugodim.*

Od žalosti...

ISUS PADA TREĆI PUT POD KRIŽEM

- Klanjamo ti se, Kriste i blagoslivljamo tebe!
- Jer si svojim svetim križem svijet otkupio!

Iz *Knjige proroka Izaije* (Iz 53,7)

Zlostavljahu ga, a on puštaše, i nije otvorio usta svojih. K'o janje na klanje odvedoše ga, k'o ovca, nijema pred onima što je strigu, nije otvorio usta svojih.

Iz *Suza za Bleiburg* (str. 127)

Svi smo zazivali Boga, molili krvnike da nas ne ubijaju, da smo nevini. Neki su zazivali oca, majku, djecu. Ljudi su se počeli otimati, ali bi po pet partizana navalilo na jednog i vukli su ga van kao svinju iz svinjca, kao svinju koja cvili i otima se, ali krvnici bez milosti obavljaju svoj krvavi posao.

*Kada vidiš kamen na kojemu piše
da je ratnik pao i nema ga više,
nemoj samo proći k'o da ne postoji:
tu su hrabro pali prijatelji moji!*

*Branili su zemlju i rame uz rame
k'o ratnici svjetla stali protiv tame.
Zato zora sviće, zato dan se budi,
hvala im na svemu, slobodni smo ljudi!*

*Slušaj kako grmi, kako more pjeni,
pitaju te: jesu li zaboravljeni?
Za njih se pomoli, neka braća znaju:
heroji se nikad ne zaboravljaju!*

/Marko Perković Thompson, Ratnici svjetla/

Gospodine, je li ovo posljednji pad,
nakon kojeg nema više snage za podizanje?
Ostaje samo čekanje i mukla tutnjava,
mješavina baruta i uzdisaja iz daljine.

Strašna je moć zla koje je sposobno
Opet nanovo pokušati uništiti život!
Strahovita je i zavodljivost sotonske moći,
privida sjevlasti nad životom i smrću.
I strahovita je prijevara da će mrak
nadvladati svjetlo i noć progutati dan!

Zato te molim, neka se moj posljednji korak,
i neka se moj posljednji pad na križnom putu,
pretvori u pad na koljena pred tobom,
pred Jedinim koji je dostojan
ljudskoga poklonstva!

Udijeli mi milost da kleknem,
u posljednji čas, pa bio i posve onemoćao,
pred tobom koji si samoga sebe ponizio
da bi i ovaj moj konačni pad
vodio u svjetlo, u istinu i život,
u novu zoru slobode!

***Da nas ne zavedu laži tvojih neprijatelja, da ostanemo vjerni
do zadnjega daha – pogledaj na nas i smiluj nam se, Gospodine!***

Oče naš... Zdravo Marijo... Pokoj vječni...

- Smiluj se nama, Gospodine!
- Smiluj se nama!

*Neka ljubav srca moga
gori sveđ' za Krista Boga,
da mu u svem omilim!*

*Muke Sina daj nam biti
dionikom i podnijeti
što je za me podnio.*

Od žalosti...

ISUSA SVLAČE

- Klanjamo ti se, Kriste i blagoslivljamo tebe!
- Jer si svojim svetim križem svijet otkupio!

Iz *Evandelja po Ivanu* (Iv 19, 23-24)

Vojnici pak, pošto razapeše Isusa, uzeše njegove haljine i razdijeliše ih na četiri dijela – svakom vojniku po dio. A uzeše i donju haljinu, koja bijaše nešivena, otkana u komadu odozgor dodolje. Rekoše zato među sobom: “Ne derimo je, nego bacimo za nju kocku pa komu dopadne” - da se ispuni Pismo koje veli: Razdijeliše među se haljine moje, za odjeću moju baciše kocku. I vojnici učiniše tako.

Iz *Suza za Bleiburg* (str. 175)

Neprestano su mučitelji izmjenjivali sve stilove mučenja, okrutnost se natjecala s količinom raznovrsnih metoda koje su mučitelji izmišljali. Primio sam više udaraca kundakom, nego što imam vlasi na glavi. Ležao sam najčešće na golom podu u lokvi krvi i vode, obično su u takvom času zaključivali da neću živ dočekati jutro.

*Lijepa naša domovino, oj junačka zemljo mila,
stare slave djedovino, da bi vazda sretna bila!*

*Mila kano si nam slavna, mila si nam ti jedina,
mila kuda si nam ravna, mila kuda si planina!*

*Vedro nebo, vedro čelo, blaga prsa, blage noći,
Toplo ljeto, toplo djelo, bistre vode, bistre oči:*

*Vele gore, veli ljudi, rujna lica, rujna vina,
Silni gromi, slini udi; - to je naša domovina! ...*

*Veseli se, tužna mati, padoše ti vrli sini,
Ko junaci, ko Hrvati, ljaše krvcu domovini!*

*Teci Sava, hitra, teci, nit ti Dunaj silu gubi,
Kud li šumiš svijetu reci: da svog doma Hrvat ljubi,*

*Dok mu njive sunce grije, dok mu hrastje bura vije,
Dok mu mrtve grob sakrije, dok mu živo srce bije!*

/Antun Mihanović, Horvatska Domovina/

Kad je ogoljen do kosti, što čovjeku preostaje?
Kad mu je oduzeto sve što je imao,
sve čemu se je nadao i u što je vjerovao,
što mu preostaje u svijetu grubosti i mržnje?
Preostaje mu samo ljudsko dostojanstvo!
Ali, u čemu je dostojanstvo čovjeka?
Zar nije u onoj najdubljoj ljepoti
koja odražava njegovu bogolikost?
Ta je Božja ljepota ovoga dana u prah bačena!
Ljepota stvorenja, stvorena na sliku Božju,
pogažena je i pogrđena. Osramoćena. Ponižena.
Uvrijeđena najgorom psovkom na Boga,
mučenjem i ubojstvom nevinoga!
Lica krvava, zaronjena u blato, šapćemo:
Lijepa naša ... da, lijepa i mila...
Tako smo sanjali i nadali se,
tako smo molili: *da bi vazda sretna bila.*
A sada si raskrvavljena i oderana,
i tamo gdje si ravna, i gdje si planina!
I baš sada, kad nas ogoliše do kraja,
da nas pred čitavim svijetom ponize i postide,
između mračnih oblaka probija zraka nebeska
da nas obuče u svoje svjetlo,
da nas odozgor ogrne milošću spasenja.

***Da nam ne ponestane nade kad nas pogrde, kad nam sve oduzmu i sve
zlo slažu protiv nas – pogledaj na nas i smiluj nam se, Gospodine!***

Oče naš... Zdravo Marijo... Pokoj vječni...

- Smiluj se nama, Gospodine!
- Smiluj se nama!

*Rane drage, Majko sveta,
Spasa za me razapeta,
tisni usred srca mog!*

*Čin me s tobom tugovati,
i smrt Sina tvog plakati
dokle budem živjeti.*

Od žalosti...

ISUSA PRIBIJAJU NA KRIŽ

- Klanjamo ti se, Kriste i blagoslivljamo tebe!
- Jer si svojim svetim križem svijet otkupio!

Iz *Evandjelja po Mateju* (Mt 27, 37-42)

I staviše mu ponad glave krivicu napisanu: "Ovo je Isus, Kralj židovski". Tada razapeše s njime dva razbojnika, jednoga zdesna, drugoga slijeva. A prolaznici su ga pogrdivali mašući glavama: "Ti koji razvaljuješ Hram i za tri dana sagradiš, spasi sam sebe! Ako si Sin Božji, siđi s križa!" Slično i glavari svećenički, s pismoznancima i starješinama, rugajući se, govorahu: "Druge je spasio, sebe ne može spasiti! Kralj je Izraelov! Neka siđe s križa pa ćemo povjerovati u nj".

Iz *Suza za Bleiburg* (str. 232)

Svjedoci pričaju da su mu mučitelji zabijali čavle u tijelo, da su mu teško ozlijedili glavu, nekoliko ga puta pokušali i vješati, a na kraju su ga već onako iznemogla vodili kroz grad petkom, kada je u Karlovcu sajmeni dan, kako bi ga što više ljudi vidjelo, želeći ga tako do kraja slomiti i poniziti. Nije mogao hodati pa je morao puzati pločnikom 'hodajući rukama'.

*Na vješalima. Suha kao prut.
Na uzničkome zidu. Zidu srama.
Pod njome crna zločinačka jama,
Ubijstva mjesto, tamno kao blud.

Ja vidjeh negdje ladanjski joj skut,
Jer takvo lice ima moja mama,
A slične oči neka krasna dama:
Na lijepo mjesto zaveo me put!

I mjesto nje u kobnu rupu skočih
I krvavim si njenim znojem smočih
Moj drski obraz kao suzama.

Jer Hrvatsku mi moju objesiše,
Ko lopova, dok njeno ime briše,
Za volju ne znam kome, žbir u uzama!*

/Antun Gustav Matoš, 1909./

Bože moj, Bože moj – zašto si me ostavio?
Koliko sam te molio: otkloni ovaj kalež od mene!
S Jobom, pravednikom, proklinjao sam dan
u koji sam se na ovaj svijet rodio!
I bezbroj pitanja na ovom križnom putu,
svakoga dana, svakoga časa, bez prestanka
postavljam ti: Ne mogu dalje. Došao je moj čas!
Dovršeno je! Prikovan uz drvo osude
okružen sam na ovoj hrvatskoj Golgoti
tisućama, desecima tisuća braće i sestara
koji će skončati isto kao i ja!
Gdje si, o Bože naš? Čuješ li nas – razapete!?
Slušaj kako te živi mrtvaci preklinju:
Bože, zašto si nas ostavio?
Patnja je naša strašna i trpljenje neizdrživo!

Pa ipak, jedno ti ne možemo reći,
ne možemo ti prigovoriti da ne znaš kako nam je!
Jer i ti si među nama.
I ti zajedno s nama očekuješ
metak u potiljak, nož pod vrat ili u srce!
Zato, baš zato tebe, s nama raspetoga, molimo:
Sjeti nas se, su-raspeti naš Gospodine,
kad pokucamo na dveri Kraljevstva tvoga,
i otvori nam vrata doma nebeskoga!

***Da nam ne ponestane snage kako bismo, na tvojoj strani i s tobom,
dobrotom pobijedili zlo – pogledaj na nas i smiluj nam se, Gospodine!***

Oče naš... Zdravo Marijo... Pokoj vječni...

- Smiluj se nama, Gospodine!
- Smiluj se nama!

*Neka dođu i na mene
patnje za me podnesene
Sina tvoga ranjenog!*

*Uz križ s tobom želim stajat
i tugujući ne prestajat,
do li sveđer cviljeti.*

Od žalosti...

ISUS UMIRE NA KRIŽU

- Klanjamo ti se, Kriste i blagoslivljamo tebe!
- Jer si svojim svetim križem svijet otkupio!

Iz *Evandjelja po Luki* (Lk 23, 39-45)

Jedan ga je od obješenih zločinaca pogrđivao: "Nisi li ti Krist? Spasi sebe i nas!" A drugi ovoga prekoravaše: Zar se ne bojiš Boga ni ti, koji si pod istom osudom? Ali mi po pravdi jer primismo što smo djelima zaslužili, a on – on ništa opako ne učini. Onda reče: "Isuse, sjeti me se kada dođeš u kraljevstvo svoje!" A on će mu: "Zaista ti kažem: danas ćeš biti sa mnom u raj!" Bijaše već oko šeste ure kad nastaje tama po svojoj zemlji – sve do ure devete, jer pomrča sunce i hramska se zavjesa razdrije po sredini. I povika Isus iza glasa: "Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj!" To rekavši, izdahnu.

Iz *Ljudi moga vremena* (str. 118)

Tijekom dana vidio sam mrtve zarobljenike...Ne mogu reći da sam vidio hrpu ili hrpe, ali stalno, cijelim putem, nailazili smo na mrtve ljude.

*Bože čuvaj Hrvatsku, moj dragi dom,
Ljude koji blaguju pri oltaru tvom!*

*Nek' se sliju molitve sve u jedan glas,
Čuvaj ovo sveto tle, blagoslovi nas!*

*Ako treba, Gospode, evo primi zavjet moj,
Uzmi život od mene, pa ga podaj njoj!*

*I u dobru i u zlu, budi s nama, budi s njom,
Bože čuvaj Hrvatsku, moj dragi dom!*

Bože čuvaj Hrvatsku, moj dragi dom!

(Đani Maršan, *Bože čuvaj Hrvatsku*)

Pred samu svoju smrt, ti si, Isuse,
svojim ljubljenima ostavio samoga sebe,
u najvećem otajstvu – daru ljubavi!
I sada, u trenutku umiranja,
duh svoj predaješ u ruke Očeve!

Ja nemam što ostaviti!
Moje će tijelo biti bačeno u provaliju,
ili u kakvu neobilježenu jamu!
Čini mi se da umirem posve uludo,
besmisleno, bez krivice i ikakvog razloga.
Samo se uzdam da ćeš ti sam mojoj smrti
dati pravi razlog i smisao.

U toj vjeri, jedino tebi, mogu reći što osjećam:
*Ako treba, Gospode, evo primi zavjet moj:
uzmi život od mene, pa ga podaj njoj!*
Podaj ga mojoj domovini,
njezinim sinovima i kćerima,
podaj ga onima koji će otvorena srca
graditi bolju sutrašnjicu
na temeljima naše žrtve.

A dok me vode na gubilište, poslušaj vapaj moj:
U ruke tvoje, Gospodine, predajem duh svoj!

***Da se nikad u srcima našim ne ugasi svjetlo vjere, pogotovo kad na
križu s tobom umiremo – pogledaj na nas i smiluj nam se Gospodine!***

Oče naš... Zdravo Marijo... Pokoj vječni...

- Smiluj se nama, Gospodine!
- Smiluj se nama!

*Daj mi s tobom suze livat,
Raspetoga oplakivat,
dok na svijetu budem ja!*

*Djevstva cvijete plemeniti
već mi nemoj gorak biti
čin me s tobom plakati.*

Od žalosti...

ISUSA SKIDAJU S KRIŽA

- Klanjamo ti se, Kriste i blagoslivljamo tebe!
- Jer si svojim svetim križem svijet otkupio!

Iz *Evandjelja po Mateju* (Mt 27, 54-55)

A satnik i oni koji su s njime čuvali Isusa vidješe potres i što se zbiva, silno se prestrašise i rekoše: "Uistinu, Sin Božji bijaše ovaj". A bijahu ondje i izdaleka promatrahu mnoge žene što su iz Galileje išle za Isusom poslužujući mu.

Iz *Suza za Bleiburg* (str. 98)

Cesta je bila prašnjava, prašina nam se uvlačila u nos, u oči i uši, i imala je neki čudan miris, zaudarala je. Kasnije smo svi zajedno zaključili da to ne smrdi ta prašina, nego da je to zadah leševa, kojih je bilo uokolo uz cestu.

*Prolaze nam dani u čekanju smrti.
Neprijatelj želi sve hrvatsko strti.
U očima našim više suza nema,
nevino se roblje umrijeti sprema.*

*Na usnama blijedim bolni osmjeh tinja,
našem mrtvom tijelu neće trebat škrinja.
Majko, ženo, djeco, sad ostajte zbogom,
vi nećete nikad stat nad našim grobom.*

*Za nama će kanut' mnoga suza bratska,
jer mi ćemo umrijet, a živjet će Hrvatska.
Hrvatska će biti zadnja miso naša,
nići će junaci iz krvi robijaša!*

/Nepoznati robijaš, svibanj 1945./

Rekli su nam da će za koji dan sve biti riješeno.
Sve će biti gotovo, sve završeno.
Sve, baš sve, bit će gotovo u trenutku skončanja.
A kad sve bude gotovo vi, koji ste nas raspeli,
pobrinut ćete se da nam se ukloni ime i spomen,
i zabranit ćete svaki zapis i bilo kakav natpis!
Zasut ćete jame i pustiti da zarastu u korov,
a usta preživjelih zatvorit ćete prijeljama.
Ali, zar možete zabraniti majčine suze,
zar ćete ugasiti širom otvorene oči naše djece
i doista ukinuti svako pitanje o istini?
Zar možete iščupati srca prijateljima?
Pa i kad sve pokušate ostat će neki, nepoznati,
koji će pripovijedati, makar samo šaptom.
Sinut će zraka nad jamama u tamnim šumama,
niknut će ljljan na humcima razasutim livadama
i ruža će svoj miris poslati vjetrom za svjedočanstvo.
Ali vama, vama je gotovo, jer vas je vaš Gospodar
zatvorio u zamku zla, uhvatio vas je u klopku prokletstva.
On neće moći spriječiti da vam se u dnu duše,
u mračnim noćima, javi glas koji optužuje i zbori:
bolje bi vam bilo da se ni rodili niste!
A mi, s kojima ste završili, iz ove šutnje preklinjemo:
Skrušite se pred Bogom ne bi li vam se smilovao,
i dopustio da vas zagovaramo pred licem njegovim!

***Da pobijedimo svaku želju za osvetom, da se smiluješ onima koji nam
zlo učiniše i obrati ih – pogledaj na nas i smiluj nam se, Gospodine!***

Oče naš... Zdravo Marijo... Pokoj vječni...

- Smiluj se nama, Gospodine!
- Smiluj se nama!

*U tvom društvu uz križ stati,
s tobom jade jadovati,
želja mi je jedina!*

*Daj mi da smrt Sinka nosim
tvog u srcu, nježno prosim
i da rane poštujem*

Od žalosti...

ISUSA POLAŽU U GROB

- Klanjamo ti se, Kriste i blagoslivljamo tebe!
- Jer si svojim svetim križem svijet otkupio!

Iz *Evangelja po Ivanu* (Iv 20, 38-42)

Nakon toga Josip iz Arimateje, koji je – kriomice od Židova – bio učenik Isusov, zamoli Pilata da smije skinuti tijelo Isusovo. I dopusti mu Pilat. Josip dakle ode i skinu Isusovo tijelo. ... A na mjestu gdje je Isus bio raspet bijaše vrt i u vrtu nov grob u koji još nitko nije bio položen. Ondje dakle zbog židovske Priprave, jer grob bijaše blizu, polože Isusa.

Iz *Suza za Bleiburg* (str. 168)

Negdje u nekom trenutku glazbenici su se našli na dravskom mostu. Krvava je Drava nosila mrtva tijela hrvatskih vojnika, a glazba prateći sve to svira *Dance macabre*, ples smrti.

*Rekoše: "Vi ste uvijek bili roblje,
A povijest vaša nalik je na groblje
Na kome niti pravog krsta nema;
Ponegdje ploča, bez imena, nijema;
I korov svuda! Uza sve su pute
Otaca vaših kosti razasute!
U rodnu tlu mrtvacu san ne drijemlju:
Pognojili su kao đubre zemlju!
I nestade ih pustih, bez spomena!
Svu prošlost vašu zastrla je sjena,
I ovio je mrak!" Da, to nam kažu,
A sve u meni na to kliče: Lažu!
Iako nema raka, spomenika,
zidina, ploča, pergamena, slika,
Ja ipak znam što bje i kako bje.
Ne razasute na sve četir' strane
Već u mom tijelu leže ukopane
Otaca mojih put i kosti sve!
Propao nije ni duh im ni lik:
Pognojili su tlo iz koga nikoh,
Njivu što gradim, putove što svikoh:
njih mrtvih ja sam živi spomenik!*

/Vladimir Nazor, Hrvatski kraljevi/

Ja nemam groba. Moga groba nema.
Prijatelju, imam samo tvoje srce.
Umotaj me u plahtu svoje ljubavi,
pomaži me mirisom svojih molitava,
obuci me u dostojanstvo svojega čovječstva,
pokrij me svojom plemenitošću
i pokaži me onima koje voliš!
Okopaj taj vrt u koji me polažeš
i vjeruj u riječ Istine:

*Ni jedan koji živi i vjeruje u mene,
neće umrijeti zauvijek!*

Osokoli dobre žene da se ne boje,
svakoga dana nanovo, pristupiti!
Bez obzira koliko će trebati koraka,
bez obzira koliko će biti probdjevenih noći,
iz zvjezdanog neba sinut će nova zora!

Prijatelju, ja nemam groba!
Imam samo tvoje srce!
Ti pričekaj anđele života i radosti
i kad im čuješ glas – kad te pozovu,
hrabro ukloni kamen
pa će i tebi, umjesto smrtnog mraka
sinuti zraka života.

***Da grobovi naših mučenika ne nestanu iz naših srdaca i da nam budu
zalag žive nade – pogledaj na nas i smiluj nam se, Gospodine!***

Oče naš... Zdravo Marijo... Pokoj vječni...

- Smiluj se nama, Gospodine!
- Smiluj se nama!

*Kada dođu smrtni časi,
Kriste, Bože, nek me spasi
Majke tvoje zagovor!*

*Čin me ranam izraniti
krvlju – križem opojiti
a za ljubav njegovu!*

Od žalosti...

ISUS USKRIŠEN OD MRTVIH

Iz *Evangelja po Mateju* (Mt 28, 1-7)

Po suboti, u osvit prvoga dana u tjednu, dođe Marija Magdalena i druga Marija pogledati grob. I gle, nastade žestok potres jer anđeo Gospodnji siđe s neba, pristupi, otkotrlja kamen i sjede na nj. Lice mu bijaše kao munja, a odjeća bijela kao snijeg. Od straha pred njim zadrhtaše stražari i obamriješe. A anđeo progovori ženama: 'Vi se ne bojte! Ta znam: Isusa raspetoga tražite! Nije ovdje! Uskrsnu kako reče! Hajde, vidite mjesto gdje je ležao pa pođite žurno i javite njegovim učenicima da uskrsnu od mrtvih!

Iz *Ljudi moga vremena* (str. 137)

Ono što su Hrvati proživjeli 1945. godine i kasnijih godina, to se ne da opisati... Mnogi su ljudi umrli od iscrpljenosti i svih mogućih nedaća... Nosiš prijatelja koji je potpuno nemoćan, moraš ga odložiti pokraj ceste, dođe partizan pratilac i ubije ga... ja sam rođen 1924. godine i imao sam 21 godinu kad sam sve to doživio.

*Do nebesa nek se ori naših grudi gromki glas,
neka jeknu rajski dvori, nek nas čuje Isus spas.
Isukrste, Srcu tvom s nama naš se kune dom:
dušom, tijelom vijek sam tvoj za krst časni bijuć boj.*

*Čujte, puci širom svijeta, oci naši, čujte sad;
čujte, sluge pakla kleta, kako Hrvat kliče mlad.*

*Stijeg Hrvata, Srce Krista, tu nam rudi sreća, spas;
tu sloboda zlatna blista, tu se ori slavski glas.*

*Pređi naši kano lavi za krst časni biše boj.
Tko je sinak ovoj slavi, Kristu vjeran uvijek poj.*

*Neka grmi pako hudi, neka bjesni cijeli svijet
neka borba lomi grudi, čvrsto stoji zavjet svet.*

*Kralju slave silni, blagi, blagoslovi zavjet taj!
Blagoslovi rod nam dragi u svom srcu stan mu daj.*

/o. Petar Perica, Do nebesa/

Otkad je tvoja riječ, Kriste,
u vlati zemlje uplela boje zore,
otkad je jeka tvog glasa
put osvjetlila lađi da prebrodi more...

Otkad je tvoja riječ s Gore
ozarila nadom slobode naše oči,
otkad je pjesma tvoje blizine
razbila strahove i mrklinu noći...

Ne treba ići daleko!

Započeti od ovoga mjesta treba,
ogledati se u zrcalu vode
i udahnuti dašak neba,
uzorati tlo i posijati riječi!

Kroz šumor stoljetnih krošnji maslina mira,
putovima svijeta ponijeti treba
malo radosti i komadić kruha,
malo svjetlosti slobode i duha ljubavi!

Putovima svijeta ponijeti treba
pomalo svega a puno ljubavi!
Hrvatskoj mojoj donijeti trebam
pomalo svega a puno ljubavi!

***Da dostojni postanemo tvojih obećanja i radost uskrsnuća s tobom
dočekamo – pogledaj na nas i smiluj nam se, Gospodine!***

Oče naš... Zdravo Marijo... Pokoj vječni...

*Kad mi zemlja tijelo primi,
dušu onda uzmi ti mi,
u nebeski blažen dvor!*

*Moj Isuse, kada pođem,
s ovog svijeta daj da dođem
tebe s Majkom slaviti!*

*Na dan suda prestrašnoga
ne daj jaza paklenoga
da me plamen opali!*

*I kad vijek moj dovrši se
daj da duša uputi se
u nebesko veselje!*

Od žalosti...

ZAKLJUČNA MOLITVA

Završavajući ovaj križni put, obraćamo se tebi, Presveta Bogorodice i Majko naša:

Stojimo pred Tobom, Djevice Nevina, nad ostacima kamenih spomenika naših, nad zanemarenim grobovima predaka, nad svim kamenjem i svim kostima diljem domovine. Daj, Majko, Milosti puna, da po tvom zagovoru oživi Crkva i domovina. Daj da se sakupi sve što je rasuto, da se osvijesti sve što je zaboravljeno, da iz vjerne i teške prošlosti, izraste vjerna i svjetlija budućnost. Bila si Majka naše Crkve i našega naroda u stoljećima kad smo se kao narod i kao Crkva rađali, bila si nam utočište u krvavim vremenima kad smo izdisali pod udarcima, bila si stijeg naših pobjeda i stalan poticaj naših obnova. Majko naše prošlosti, budi Majkom i naše sadašnjosti i budućnosti.

Izručujemo ti i posvećujemo Crkvu i narod Hrvata u domovini i po svijetu raseljen. Povjeravamo se tvojoj zaštiti. Ti znadeš najbolje sve naše nevolje. Moli za sve klonule i očajne, posređuj za našu braću koja vjeru izgubiše, za one koji se više ne znaju nadati. U zajedništvu općinstva svetih molimo sa svim vjerničkim pokoljenjima našega naroda.

Nebo i zemlja neka budu svjedoci naše skrušenosti, našega predanja i naše molitve. "Blažena Ti što povjerova"! Umnoži nam vjeru, učvrsti nadu, ojačaj našu ljubav da prolazimo zemljom čineći dobro, da ustrajemo u pradjedovskoj vjernosti Petrovu Nasljedniku u zajedništvu Katoličke crkve. Primi u svoje srce naše vjerničko, ljudsko i narodno postojanje. "Najvjernija Odvjetnice Hrvatske", Velika Zagovornice sinova ljudskih, to te molimo! Amen!

***Najvjernija odvjetnice na braniku stoj!
Čuvaj našu svetu vjeru i hrvatski dom!***

/Kardinal Franjo Kuharić, Iz Molitve Gospi Velikog Zavjeta/